

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
соціальної педагогіки та психології
О.В. Пономаренко
2021 р.

ПЕДАГОГІКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти

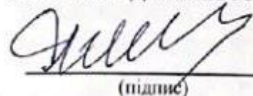
спеціальності 014 – «Середня освіта»
предметної спеціальності 014.02 «Середня освіта. (Мова та література
(англійська))
спеціалізації 014.021 «Англійська мова і література»

освітньо-професійна програма «Середня освіта. (Мова та література
(англійська))»

Укладач: Турбар Тетяна Володимирівна, к.пед.н., старший викладач кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності

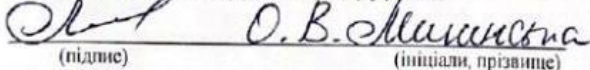
Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри педагогіки та психології
освітньої діяльності

Протокол №1 від «27» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри педагогіки та психології
освітньої діяльності

О.І. Іваницький
(ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

О.В. Мелникова
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

(підпис)

І.В. Козич
(ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка»	Загальна кількість кредитів – 6	Обов'язкова	
	Кількість кредитів на 6 сем. – 3	Цикл дисциплін професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 014 – «Середня освіта» Предметна спеціальність 014.02 «Середня освіта. (Мова та література (англійська))» Спеціалізація 014.021 «Англійська мова і література»	Загальна кількість годин – 180	Семестр:	
	Кількість годин на 6 сем. – 90	6-й	6-й
	Змістових модулів – 5	Лекції	
		14 год.	4 год.
Освітньо-професійна програма «Середня освіта. (Мова та література (англійська))»	Кількість поточних контрольних заходів – 17	14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
Рівень вищої освіти: бакалаврський		62 год.	82 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є забезпечення теоретичної і практичної підготовки студентів до виконання функціональних обов'язків сучасного вчителя; сприянні творчого розвитку особистості студента та формуванні загальних та спеціальних компетентностей сучасного педагога.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Педагогіка» є:

- засвоїти основні теоретичні положення педагогічної науки;
- розкрити генезису та значимості педагогічних знань;
- виробити вміння та навички практичної реалізації теоретичних основ педагогіки;
- набути вміння розв'язування педагогічні ситуації;
- сформувати свідоме ставлення до сутності та соціального значення педагогічної діяльності;
- формувати основи педагогічного мислення, здатності осмислювати та аналізувати педагогічну дійсність.

У відповідності до освітньої програми «Середня освіта. (Мова та література (англійська))» в результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Лекції, практичні заняття, поточний та підсумковий тестовий контроль.
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	Робота на практичних заняттях.
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Лекції, тестовий контроль, виконання завдань самостійної роботи.
Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях	Робота на практичних заняттях, аналіз педагогічних ситуацій.
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Лекції, тестовий контроль, виконання завдань самостійної роботи.
Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської мови та літератури	Лекції, практичні заняття, поточний та підсумковий тестовий контроль.
Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання англійської мови та літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду.	Підготовка до практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, поточне тестування.
Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання англійської мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі	Лекції, практичні заняття, аналіз педагогічних ситуацій.
Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.).	Участь в обговоренні, дискусії, виступи.
Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовувати перспективний практичний досвід й соціокультурний контекст для реалізації навчально-виховних цілей.	Участь в обговоренні, дискусії, виступи, виконання індивідуального завдання.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Педагогіка» пов'язана з вивченням таких дисциплін як «Методики викладання англійської мови», «Основи інклюзивної освіти» та сприяє формуванню у майбутніх учителів компетентностей, необхідних для проходження навчальної та виробничої педагогічних практик.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Дидактика як наука. Процес навчання.

Поняття про дидактику, дидактичну систему та її елементи. Поняття «процес навчання». Рушійні сили та функції освітнього процесу. Методологічні засади процесу навчання. Внутрішній процес засвоєння знань та його структура. Поняття про стимуляційно-мотиваційний компонент процесу навчання. Класифікація мотивів навчання. Мотивація учіння та його зовнішня стимуляція. Стратегія формування вищого рівня базової потреби учня у пізнанні. Закони в дидактиці. Закономірності навчання. Структура дидактичних принципів та їх система.

Змістовий модуль 2. Методи і технології навчання.

Методи навчання, їхня сутність, функції, структура. Класифікація методів навчання: методи організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання та мотивації учіння; методи контролю й самоконтролю в навчанні. Умови досягнення оптимальних результатів використання методів навчання. Сутність і взаємозв'язок понять «освітні технології», «педагогічні технології» та «навчальні технології». Основні принципи педагогічних технологій. Класифікація педагогічних технологій.

Змістовий модуль 3. Види й форми організації навчання.

Поняття про зміст загальної середньої освіти та його структуру. Історичний аспект формування змісту шкільної освіти. Характеристика навчальних планів, програм і підручників. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти. Стратегія відбору та структурування змісту освіти під час підготовки вчителя до уроку. Види організації діяльності вчителів та учнів. Поняття про форми організації навчання в школі. Форми активного навчання як засіб оптимізації процесу навчання. Допоміжні форми організації навчальної діяльності в школі. Домашня самостійна робота учнів.

Змістовий модуль 4. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі.

Урок як провідна форма організації навчання. Типи і структура уроків у загальноосвітній школі. Технологія підготовки до уроку. Технологія організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці. Технологія аналізу уроку.

Змістовий модуль 5. Контроль, оцінка та корекція навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Поняття про діагностику навчальних досягнень учнів та її елементи. Педагогічні вимоги до перевірки знань, умінь та навичок. Види, форми та методи контролю знань, умінь та навичок. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Засоби подолання неуспішності учнів.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів			
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	14	8	4	2	4	-	6	12	4	10	14	
2	10	4	2	2	2	-	6	8	12	4	16	
3	14	8	4	-	4	-	6	14	4	4	8	
4	12	4	2	-	2	2	8	10	2	4	6	
5	10	4	2	-	2	2	6	8	12	4	16	
Усього за змістові модулі	60	28	14	4	14	4	32	52	34	26	60	
Підсумковий семестровий контроль іспит	30						30	30	20	20	40	
Загалом			90					62	82	100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист. ф.
1	2	3	4
6	Дидактика як наука.	2	-
	Процес навчання	2	2
2	Методи й технології навчання	2	2
3	Зміст освіти.	2	
	Види й форми організації навчання	2	-
4	Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі	2	-
5	Контроль, оцінка та корекція навчально-пізнавальної діяльності учнів	2	-
Разом		14	4

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист. ф.
1	2	3	4
1	Дидактика як наука.	2	-
	Процес навчання	2	-
2	Методи й технології навчання	2	-
3	Зміст освіти.	2	-
	Види й форми організації навчання	2	-
4	Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі	2	2
5	Контроль, оцінка та корекція навчально-пізнавальної діяльності учнів	2	2
Разом		14	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Усне опитування	<p>1. Основні дидактичні категорії (освіта, навчання (різні підходи до визначення поняття), процес навчання, учіння, викладання саморозвиток.</p> <p>2. Зміст поняття «Дидактична система».</p> <p>3. Освітня функція процесу навчання.</p> <p>4. Розвивальна функція процесу навчання.</p> <p>5. Виховна функція процесу навчання.</p> <p>6. Закони навчання (активності, відповідності, ієрархії, єдності навчання і розвитку, навчання і виховання).</p> <p>7. Закономірності навчання.</p> <p>8. Принципи навчання.</p>	<p>- 2 бали отримує студент, який вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює власні думки;</p> <p>- 1 бал отримує студент, який поверхнево володіє матеріалом та може розкрити лише деякі аспекти теми.</p>	4
	Написання есе, аналіз підручника	<p>1. Написати розгорнуте есе на тему «Шляхи підвищення рівня навчальної мотивації учнів».</p> <p>2. Проаналізувати шкільний підручник з погляду реалізації в ньому принципів навчання</p>	<p>Критерії оцінювання есе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - релевантність – 2 бали; - оригінальність та самостійність – 3 бали; - логічність – 1 бал. <p>Критерії оцінювання аналізу підручника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми: виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, 	10

			виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 0,5 бали отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.	
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	4			14
2	Усне опитування, тестування за темами змістовних модулів 6-7	1. Поняття «метод навчання», «технологія навчання». Класифікація методів і технологій навчання. 2. Характеристика методів стимулювання й мотивації навчання. 3. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. 4. Методи самоконтролю та взаємоконтролю в навчанні.	- 2 бали отримує студент, який вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює власні думки; - 1 бал отримує студент, який поверхнево володіє матеріалом та може розкрити лише деякі аспекти теми. Тестування за темами – 5 балів (10 запитань по 0,5 б.)	12
	Розв'язання педагогічних ситуацій, заповнення таблиці, створення презентації	1. Вирішити педагогічну задачу. 2. Заповнити таблицю, визначивши характеристики одного з методів навчання. 3. Проаналізувати одну із запропонованих педагогічних технологій (обов'язкова наявність презентації)	- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми: виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у	4

			повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 0,5 бали отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	5			16
3	Усне опитування	1. Поняття про зміст загальної середньої освіти та його структуру. 2. Характеристика навчальних планів, програм і підручників. 3. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти. 4. Стратегія відбору та структурування змісту освіти під час підготовки вчителя до уроку. 5. Поняття «форма організації навчання». 6. Класифікація форм навчання. 7. Види навчання. 8. Класно-урочна система навчання. 9. Інноваційні форми організації навчання в сучасному закладі освіти.	- 2 бали отримує студент, який вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює власні думки; - 1 бал отримує студент, який поверхнево володіє матеріалом та може розкрити лише деякі аспекти теми.	4
	Заповнення таблиці, робота в групах	1. Заповнити таблицю, визначивши сутність, переваги та недоліки організаційних форм навчання. 2. Заповнити таблицю, визначивши характеристики однієї з форм навчання.	- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми: виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми	4

			дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів. - 1 бал отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок. - 0,5 бали отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.	
Усього за ЗМЗ контр. заходів	4			8
	Усне опитування	1. Поняття про урок як основну форму організації навчання в школі. 2. Вимоги до сучасного уроку. 3. Класифікація типів уроків. 4. Схема аналізу уроку. 5. Підготовка вчителя до уроку.	- 2 бали отримує студент, який вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює власні думки; - 1 бал отримує студент, який поверхнево володіє матеріалом та може розкрити лише деякі аспекти теми.	2
4	Заповнення таблиці, робота в групах	1. Заповнити таблицю, визначивши вимоги до сучасного уроку 2. Визначити прийоми та методи роботи на кожному з етапів уроку. Заповнити таблицю.	- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми: виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення. - 3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення. - 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.	4

			<p>- 1 бал отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок.</p> <p>- 0,5 бали отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.</p>	
Усього за ЗМ 4 контр. заходів				6
5	Усне опитування, тестування за темами змістовних модулів 8-10	<p>1. Суть і основні види контролю успішності учнів.</p> <p>2. Форми і методи контролю.</p> <p>3. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.</p> <p>4. Методичні функції контролю та перевірки навчальної діяльності.</p> <p>5. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.</p> <p>6. Неуспішність учнів: причини та шляхи подолання.</p>	<p>- 2 бали отримує студент, який вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює власні думки;</p> <p>- 1 бал отримує студент, який поверхнево володіє матеріалом та може розкрити лише деякі аспекти теми.</p> <p>Тестування за темами – 10 балів (20 запитань по 0,5 б.)</p>	12
	Заповнення таблиці, робота в групах	<p>1. Визначити типові помилки при оцінюванні навчальної успішності учнів, а також способи попередження й подолання цих помилок (заповнити таблицю).</p>	<p>- 4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми: виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення.</p> <p>- 3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання: під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми: запропонував питання для групового обговорення.</p> <p>- 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово правильно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.</p>	4

			<p>- 1 бал отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок.</p> <p>- 0,5 бали отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу.</p>	
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	4			16
Усього за змістові модулі контр. заходів	17			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Підсумкове тестування	Проходження підсумкового тестування в системі Moodle за темами курсу	40 запитань, кожне 0,5 б.	20
	Виконання індивідуального завдання	Написання та захист есе	<ul style="list-style-type: none"> - релевантність (есе повинно відповідати темі та повністю її розкривати. При розкритті теми студент може використовувати конкретні приклади або ж власні розмірковування) – 5 балів; - оригінальність та самостійність (незалежність та спроби автора розкрити тему в контексті власної позиції, самостійність у пошуку інформації. Цитування, використання або повторення чужого тексту (навіть у зміненому вигляді) без наявності посилання буде розцінено як плагіат) – 5 балів; - логічність (есе має бути єдиним і логічно зв'язним текстом. Студент висуває певну тезу й потім підкріплює і розвиває її за допомогою аргументів (можливо, аргументів за і проти) і посилань на ті чи інші джерела. Якщо у роботі буде міститися набір розрізнених і погано обґрунтованих тверджень, то вона отримує низький бал за даним критерієм) – 5 балів; - захист на практичному занятті – 5 балів. 	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				20

9. Рекомендована література

Основна:

1. Малафіїк І. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Слово, 2015. 630 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка : підручник. 3-тє вид. переробл. та допов. Київ : Видавцтво Ліра-К, 2016. 608 с.
3. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
4. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І. Ф. Прокопенка. Харків: Фоліо, 2015. 572 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 3-тє, стереотип. Київ : Академвидав, 2009. 560 с.

Додаткова:

1. Волкова Н. П. Педагогіка. Київ : Академвидав, 2012. 616 с.
2. Вишневецький О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 568 с.
3. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Вид. 2-ге, допов. й випр. Рівне : Волинські обереги, 2011. 519 с.
5. Довідник класного керівника в запитаннях та відповідях. / за ред. М.Є. Канцедал, О. М. Кравцова. Харків : Видавництво «Ранок», 2016. 384 с.
6. Кондрашова Л. В., Лаврентьєва О. О., Зеленкова Н. І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.
7. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посіб. Київ : Знання, 2009. 311 с.
8. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. Київ : Знання, 2007. 447 с.
9. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: навч. посіб. Хмельницький : ХмЦНП, 2013. 222 с.
10. Максимюк С. П. Педагогіка: навч. посіб. Київ : Кондор, 2009 . 670 с.
11. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання): навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2012. 288 с.
12. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2010. 200 с.
13. Омельченко Л. П. Настільна книга класного керівника. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 288 с.
14. Островерхова Н. Методи і технологія педагогічної майстерності вчителя. *Завуч. Шкільний світ*. 2005. №34. С. 9–12.
15. Сисоєва С. О. Творча педагогічна діяльність вчителя: ознаки і методи. *Обдарована дитина*. 2005. № 4. С. 6–14.
16. Сорока Г. І. Організація виховної роботи: планування, аналіз, методичне забезпечення. Харків : Основа, 2005. 128 с.

Інформаційні ресурси

1. Бурмістрова Е. В. Методика організації дозвілєвих заходів [Електронний ресурс] : підручник /Е.В. Бурмістрова 2018. -Режим доступу: https://stud.com.ua/126051/pedagogika/metodika_organizatsiyi_dozvillyevih_zahodiv.
2. Введення в професійно-педагогічну спеціальність [Електронний ресурс]. URL: https://stud.com.ua/157086/pedagogika/vvedennya_v_profesiyno-pedagogichnu_spetsialnist
3. Веб-ресурс НУШ [Електронний ресурс]. URL: <https://nus.org.ua/>

4. Вердіна С. В. Секрети педагогічної майстерності. [Електронний ресурс]. URL: <https://studall.org/all-82889.html>
5. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи. [Електронний ресурс]. URL: http://pidruchniki.com/73638/pedagogika/didaktika_novitnoyi_shkoli
6. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії [Електронний ресурс]. URL: <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451769>
7. Нісімчук А. Педагогіка [Електронний ресурс]. URL: <http://pidruchniki.com/1584072056381/pedagogika/pedagogika>
8. Освіта в Україні та закордоном. [Електронний ресурс]. URL: <http://osvita.ua/>
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
10. Пальчевський С. С. Педагогіка [Електронний ресурс]. URL: <http://pidruchniki.com/1319100435360/pedagogika/pedagogika>
11. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 р. №38-39. База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
12. Чайка В. М. Основи дидактики [Електронний ресурс]. URL: <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451780>